

Socialdepartementet

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag att utreda behovet av en legitimation för kuratorer i hälso- och sjukvården

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att ge Socialstyrelsen i uppdrag att utreda behovet av en legitimation för kuratorer i hälso- och sjukvården. Om det finns ett sådant behov, ska Socialstyrelsen föreslå vilken utbildning som bör ligga till grund för en eventuell legitimation. Ekonomiska, organisatoriska, författningsmässiga och eventuella övriga konsekvenser som en legitimation bedöms medföra, ska också redovisas.

I sin bedömning av om det finns ett behov av en legitimation för kuratorer i hälso- och sjukvården, ska Socialstyrelsen särskilt beakta och redovisa betydelsen för patientsäkerheten, yrkesrollens innehåll, nivån på den utbildning som bedöms behövas samt internationella förhållanden.

Uppdraget ska utföras i dialog med Sveriges Kommuner och Landsting, företrädare för huvudmän, lärosäten, professionen och med Universitetskanslersämbetet samt med eventuella andra aktörer som Socialstyrelsen bedömer nödvändiga.

Socialstyrelsen ska redovisa uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet och Utbildningsdepartementet) senast den 30 april 2014. Redovisningen ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Ärendet

I april 2009 beslutade regeringen att tillsätta en särskild utredare med uppdrag att utreda och lämna förslag i ett flertal frågor som gäller behörighet för hälso- och sjukvårdspersonal och inom socialtjänsten (Behörighetsutredningen). Utredningen överlämnade sitt betänkande Kompetens och ansvar (SOU 2010:65) i oktober 2010. Betänkandet har remissbehandlats.

Utredningen bedömde att en legitimation för kuratorer inom hälso- och sjukvården inte borde införas av sammanfattningsvis följande skäl. Kuratorer inom hälso- och sjukvård är en väl etablerad yrkesgrupp med en unik kompetens inom hälso- och sjukvården. Kuratorn har en självständig yrkesroll med direkt patientkontakt och ett tydligt patientansvar. När det gäller utbildning för kuratorer i hälso- och sjukvården konstaterar utredningen att den består av socionomexamen som kompletterats med olika påbyggnadsutbildningar. Någon enhetlig utbildningsbakgrund finns således inte för yrkesgruppen. Ett viktigt kriterium för en legitimationsgrundande utbildning är att den bör vara väldefinierad och leda till ett särskilt yrke. Utredningen ansåg att om en legitimation för kuratorer ska bygga på socionomexamen, måste en avgränsning göras gentemot övriga med socionomexamen. Utredningen ansåg att en sådan avgränsning skulle kräva att legitimationen måste kopplas till arbetsuppgifterna istället för till utbildningen. Av det skälet ansåg utredningen att en legitimation för kuratorer inte borde införas.

Totalt sexton remissinstanser yttrade sig över utredningens bedömning. En övervägande majoritet ansåg i motsats till utredningen att kuratorer i hälso- och sjukvården bör ges legitimation och att en särskild utbildning som kan ligga till grund för det bör inrättas [Socialstyrelsen, Barnombudsmannen, Lunds universitet, Karolinska Institutet, Örebro universitet, Ersta Sköndal Högskola, Landstinget Västmanland, Landstinget Gävleborg, Akademikerförbundet SSR, Vision (dåvarande Svenska Kommunaltjänstemanna Förbundet, Legitimerade Sjukgymnasters Riksförbund (LSR), Svensk Kuratorsförening och Barnens Rätt I Samhället (BRIS)]. Majoriteten av dessa remissinstanser angav starka patientsäkerhetsskäl och kuratorns självständiga behandlingsansvar som stöd för en legitimation. Några instanser delade utredningens bedömning [Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), Landstinget i Uppsala län och Högskolan i Gävle].

Socialstyrelsen anförde i sitt remissvar att kuratorer i hälso- och sjukvården är verksamma inom områden med stor betydelse för patientsäkerheten och att det därför är viktigt att införa en reglering av yrkesgruppen genom legitimation. Socialstyrelsen ansåg att ett förslag på hur en utbildning kan utformas så att utbildningskriteriet blir uppfyllt bör tas fram. Ett flertal remissinstanser ansåg att frågan om kuratorernas legitimation bör kopplas till en specialiserad vidareutbildning och Karolinska Institutet anförde att de redan idag ger en specifik utbildning för socionomer verksamma i hälso- och sjukvården på avancerad nivå som skulle kunna utgöra en sådan utbildning som utredningen ansåg saknas.

Regeringen anser, mot bakgrund av vad som framförts av såväl utredningen som av remissinstanserna, att Socialstyrelsen bör få ett särskilt uppdrag att utreda frågan om det finns ett behov av en legitimation för kuratorer i hälso- och sjukvården. Vid behovsbedömningen ska Socialstyrelsen utgå ifrån behovet ur ett patientsäkerhetsperspektiv,

yrkesrollens innehåll, utbildningens nivå och internationella förhållanden. Om Socialstyrelsen bedömer att det finns ett behov av en legitimation för kuratorer, ska Socialstyrelsen också föreslå vilken utbildning som skulle kunna ligga till grund för en eventuell legitimation. Socialstyrelsen ska också redovisa de ekonomiska, organisatoriska, författningsmässiga och eventuella övriga konsekvenser som Socialstyrelsen bedömer att införandet av en sådan legitimation skulle medföra.

På regeringens vägnar

Göran Hägglund

Ulrika Axelsson Jonsson

Kopia till

Statsrådsberedningen
Finansdepartementet/BA
Utbildningsdepartementet/UH
Universitetskanslersämbetet
Sveriges Kommuner och Landsting